

Emma Rydgren
Myndighetshandläggare
emma.rydgren@trelleborg.se

Nyanländas lärande - halvårsrapport 2018

Ärendebeskrivning

Bildningsnämndens arbetsutskott beslutade den 20 februari 2018 att bildningsförvaltningen varje halvår ska avlämna en halvårsrapport avseende nyanländas lärande. Föreliggande rapport bygger på en analys av terminsbetygen för årskurserna 6 – 9 avseende hösten 2018, arbetet med nyanlända barn i förskola, gymnasiet samt samordnarrollen för nyanländas lärande.

Enligt 3 kap. 12 a § skollagen (2010:800) avses med nyanländ elev, den som har varit bosatt utomlands, nu är bosatt här i landet eller ska anses vara bosatt här och som har påbörjat sin utbildning efter höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. Efter fyra års skolgång här i landet ska inte eleven anses vara nyanländ.

Denna rapport avser barn och elever som nyligen har bosatt sig i Sverige och gäller bildningsnämndens samtliga verksamheter. Detta gäller oavsett om barnen eller eleverna omfattas av skollagens definition eller inte.

Uppföljning

Nyanlända i förskolan

Barn i förskola omfattas inte av skollagens definition av nyanländ. Bildningsnämnden följer dock upp barn och elever, som nyligen bosatt sig i riket, inom samtliga verksamheter.

Det har tagits fram en handlingsplan för mottagandet av nyanlända barn i förskolan samt riktlinjer för flerspråkighet och modersmålsstöd i förskolan. Syftet med handlingsplanen är att säkerställa likvärdighet i samtliga kommunala förskolor när det gäller mottagandet samt att nyanlända barn och deras familjer får en trygg start i mötet med förskolan.

Utgångspunkten för riktlinjerna för att främja flerspråkighet och ge modersmålsstöd i förskolan är att barnets språk stimuleras bäst i meningsfulla sammanhang. Genom riktlinjerna får personalen vägledning och tips på hur flerspråkighet och barnets modersmål kan stimuleras. Det kan bland annat ske med hjälp av digitala hjälpmedel. Samtliga pedagoger i kommunens förskolor bedriver ett språkmedvetet arbete under hela dagen. Detta stärker de nyanlända barnens språkliga och identitetsmässiga utveckling.

De flesta nyanlända barn tillgodogör sig förskolans undervisning snabbt och deltar i det sociala sammanhanget samt utvecklas väl. Det är främst under den första tiden i verksamheten som det ställs höga krav på vuxenstöd. Om barnets språk inte utvecklas som förväntat tar personalen kontakt med modersmålsenheten och specialpedagogisk kompetens. Bildningsnämnden har antagit riktlinjer för tilläggsbelopp och BIBASS¹. Det innebär att kommunala förskolor kan erhålla BIBASS för de barn, med annat modersmål än svenska, som på grund av språkliga svårigheter har ett stort behov av stöd på förskolan.

Mottagandet av nyanlända barn på förskolan har visat sig fungera väl. Det goda arbetet behöver fortsätta och det är viktigt att pedagogerna fortsätter utveckla det språkstödande arbetet under hela dagen.

Nyanlända i åk 6 – 9 grundskolan

Totalt 90 nyanlända elever i årskurserna 6-9.

Fågelbäckskolan 13 elever, Liljeborgsskolan 20 elever, Pilevallskolan 27 elever, Väståkraskolan 4 elever, Västervångskolan 14 elever, Östra skolan 2 elever, Bäckaskolan 5 elever, Kattebäckskolan 4 elever och Smygehamnskolan 1 elev.

Årskurs 6

Totalt 26 nyanlända elever.

Fördelade enligt 9 elever Liljeborgsskolan, 3 elever Pilevallskolan, 1 elev Västervångskolan, 5 elever Bäckaskolan, 4 elever Kattebäckskolan, 2 elever Östra skolan, 1 elev Smygehamns skola och 1 elev Väståkraskolan.

Nyanlända elever

Meritvärde lägst 55,0 p – högst 222,5 p, genomsnitt 106,3 p

Av 26 elever är 12 pojkar och 14 flickor.

Pojkarnas meritvärde ligger mellan 60,0 p – 140,0 p, genomsnitt 98,5 p

Flickornas meritvärde ligger mellan 55,0 p – 222,5 p, genomsnitt 113,0 p

Årskurs 7

Totalt 25 nyanlända elever.

Fördelade enligt 6 elever Liljeborgsskolan, 8 elever Pilevallskolan, 7 elever Västervångskolan, 1 elev Väståkraskolan och 3 elever Fågelbäckskolan

Nyanlända elever

Meritvärde lägst 76,7 p – högst 190,0 p, genomsnitt 140,5 p

Av 25 elever är 16 pojkar och 9 flickor.

Pojkarnas meritvärde ligger mellan 76,7 p – 163,75 p, genomsnitt 118,8 p

Flickornas meritvärde ligger mellan 145,0 p – 190,0 p, genomsnitt 161,1 p

Årskurs 8

Totalt 16 nyanlända elever.

¹ Tilläggsbelopp som fördelas till bildningsnämndens egna verksamheter.

Fördelade enligt 3 elever Liljeborgsskolan, 6 elever Pilevallskolan, 1 elev Västervångskolan, 1 elev Väståkraskolan och 5 elever Fågelbäckskolan.

Nyanlända elever

Meritvärde lägst 30,0 p – 171,7 p, genomsnitt 122,8 p

Av 16 elever är 8 pojkar och 8 flickor.

Pojkarnas meritvärde ligger mellan 30,0 p – 122,5 p, genomsnitt 91,7 p

Flickornas meritvärde ligger mellan 120,8 p – 171,7 p, genomsnitt 154,2 p

Årskurs 9

Totalt 23 nyanlända elever.

Fördelade enligt 2 elever Liljeborgsskolan, 5 elever Fågelbäckskolan, 10 elever Pilevallskolan, 5 elever Västervångskolan och 1 elev Väståkraskolan.

Nyanlända elever

Meritvärde lägst 62,5 p – högst 256,3 p, genomsnitt 143,4 p

7 av 23 elever behöriga till nationellt program.

Av 23 elever är 10 pojkar och 13 flickor.

3 av 10 pojkar är behöriga till nationellt program.

4 av 13 flickor är behöriga till nationellt program.

Resultaten för nyanlända elever i årskurserna 6-9 visar på förbättrade resultat för höstterminen 2018 jämfört med samma termin 2017. Det är dock vanskligt att göra jämförelser mellan respektive årskurs och år. De elever som gick i årskurs 6 höstterminen 2017 går nu i årskurs 7. Genom att följa upp respektive årskull ges en mer tillförlitlig bild av elevernas kunskapsutveckling.

Varje skolenhet följer upp såväl varje enskild elevs kunskapsutveckling som den övergripande bilden av elevernas kunskapsresultat på skolenheten. I Trelleborgs kommun har nyanlända elever goda resultat jämfört med nationellt och en förklaring till det är kartläggningsarbetet som genomförs på Skolintroduktion Trelleborg i samarbete med modersmålsenheten, vilket gör att mottagande lärare får en god bild av elevens förkunskaper och förutsättningar, samt att eleverna snabbt placeras i sin ordinarie klass. Det är i samspel med kamrater som behärskar det svenska språket som elevens språkkunskaper i svenska ges bäst förutsättningar att utvecklas.

Nyanlända på gymnasieskolans introduktionsprogram

Då gymnasieskolan inte har terminsbetyg motsvarande grundskolan finns ingen nyare statistik att redogöra för.

Gymnasieskolans senaste uppföljning av nyanlända elevers kunskapsresultat visar att elevens progressionstakt ökar om elevens kunskaper kartläggs rätt från början, om eleven får studiehandledning på modersmålet, är motiverad och har studievana från hemlandet. Gymnasieskolan har påbörjat ett analysarbete som ska utvecklas vidare avseende hur undervisningen, lärarstödet och arbetsformerna i undervisningen, resurser och stöd från SYV och elevhälsa kan utvecklas vidare. Detta utifrån att verksamheten identifierat att det här är faktorer som bidrar positivt till elevernas progression. Vidare har gymnasieskolan under läsåret 2017/2018

utvecklat ett samarbete med Skolintroduktion Trelleborg vilket kommer fortgå under kommande läsår. Syftet med samarbetet är att implementera Skolverkets kartläggningsmaterial av nyanlända elever för att kunna möta elevernas eventuella behov av stöd.

För de elever som arbetat i sitt hemland och som inte gått i skola förrän de kom till Sverige, har möjligheten att börja studera vid IMYRK haft stor betydelse. Motivationen och progressionen ökade markant då de fick möjlighet att använda sig av och visa sina färdigheter i de praktiska ämnena.

För en del elever är problematisk frånvaro, bristande mående samt andra sociala faktorer sådant som påverkar progression. Här är tidiga insatser och samverkan mellan olika professioner central och ett sådant arbete bedrivs.

Gymnasieskolan behöver utveckla verksamhetens uppföljningsverktyg när det gäller nyanlända elever som studerar vidare vid nationellt program för att säkerställa att utbildningen i samtliga delar ger varje elev det stöd och de förutsättningar hen behöver för att ta sin gymnasieexamen.

När det gäller introduktionsprogrammen så befinner sig nyanlända elever inte bara inom språkintröduktion utan studerar inom samtliga individuella program. Att inte behärska svenska språket är en anledning till långsammare progression inom introduktionsprogrammen. Vissa elever har inte med sig betyg från hemlandet vilket medför att de behöver komplettera inom vissa områden. I dagsläget är det inte heller synligt hur progressionen ser ut mellan de olika introduktionsprogrammen, vilket ska utvecklas.

Samordnare för nyanlända elevers lärande

Skolverket har tidigare haft ett regeringsuppdrag som gått ut på att genomföra systematiska insatser i syfte att stärka huvudmännens förmåga att både kort- och långsiktigt erbjuda nyanlända elever en utbildning präglad av hög och likvärdig kvalitet. Målet har varit att förbättra förutsättningarna för goda kunskapsresultat i denna elevgrupp.

Under våren 2018 redovisade dåvarande samordnaren vid bildningsförvaltningen en redovisning av pågående insatser för 2018. Av denna framgår det att:

- Förvaltningen ska arbeta med nyckeltal och analysanvisningar för uppföljning av nyanlända elevers utveckling och lärande samt att denna insats har en hög prioritet. Detta är viktiga faktorer för att uppföljningar ska kunna göras. Rektorer, lärare och elever är målgrupper.
- Förvaltningen ska arbeta med kartläggning av nyanlända elevers kunskaper i gymnasieskolan. Denna insats har en hög prioritet. Insatsen bidrar till en utveckling av det verksamhetsnära arbetet och arbetet med övergångar från grund- till gymnasieskolan. Handledning och stöd i arbetet med kartläggning sker genom Skolintroduktion Trelleborg och modersmålsenheten. Rektorer, lärare och elever är målgrupper.
- Förvaltningen ska införa den digitala plattformen Studi. Plattformen redogör för ämnesspecifika områden på elevens modersmål. Insatsen har en hög prioritet och målgrupper är specialpedagoger, lärare samt elever. Systemet håller på att implementeras och speciallärare, modersmålslärare samt introduktionsenheten har fått en genomgång i systemet i september 2018.

Sedan kalenderåret 2019 utgår inte längre statsbidrag för samordnare för nyanländas lärande. Däremot kommer de regionala nätverk som har skapats fortsätta. Statsbidraget för likvärdig skola kan dock användas för insatser som berör nyanländas lärande. Bildningsförvaltningen kommer även fortsättningsvis att delta i de nätverksträffar som hålls på Malmö Universitet.

Sammanfattning

Uppföljningen av nyanländas lärande för höstterminen 2018 visar på positiva resultat. Mottagandet av nyanlända barn på förskolan har visat sig fungera väl och de tillgodoser sig förskolans undervisning snabbt. Betygsanalysen för årskurserna 6 – 9 visar upp ett positivt resultat och det är viktigt att fortsatt följa upp respektive årskull för att få en bild av elevernas kunskapsutveckling. På gymnasienivå är det viktigt att tillse att elevernas kunskapsnivåer kartläggs på rätt sätt från början. Ett samarbete har därför inletts med Skolintroduktion Trelleborg. Statsbidraget för samordnare för nyanländas lärande utgår inte längre. Det finns dock möjlighet att använda statsbidraget för likvärdig skola för denna typ av insatser. De regionala nätverk som har funnits för samordnarna kommer dock att finnas kvar.